

Afghanistan zit op goudmijn

- dinsdag 15 juni 2010

Barack Obama.pn © Olivier Douliery/ Pool

BRUSSEL - In de Afghaanse ondergrond zit een schat aan mineralen. Maar dat is niet noodzakelijk goed nieuws voor de VS. China is de 'lachende derde' in Afghanistan, meent professor Rik Coolsaet.

Afghanistan zit - letterlijk - op een goudmijn. In de Afghaanse ondergrond zit een onvoorstelbaar grote voorraad ijzererts, koper, cobalt, goud, lithium, niobium en andere mineralen. Amerikaanse geologen en medewerkers van het Pentagon schatten de waarde ervan op 1 biljoen dollar. Dat berichtte *The New York Times* op basis van een intern document van het ministerie van Defensie.

Daarin wordt Afghanistan 'het Saudi-Arabië van het lithium' genoemd. Lithium is onder meer het basismateriaal voor batterijen voor laptop-computers en gsm's. Momenteel is Bolivia de grootste leverancier. Generaal David Petraeus, de Amerikaanse opperbevelhebber in de regio, spreekt in de krant van een 'potentieel enorm belangrijke' vondst. En ook de woordvoerder van president Hamid Karzai, die vorige maand door de Amerikanen zou ingelicht zijn over de vondst, sprak gisteren op een persconferentie van 'heel, heel groot nieuws voor de Afghanen'.

De Afghaanse economie is slechts 12 miljard dollar waard en draait vooral op de opiumproductie en buitenlandse hulp. Karzai's woordvoerder zei dat de geologen werkten in opdracht van de Afghaanse regering en dat het dus om een Afghaans initiatief ging.

De mijnindustrie kan mettertijd - het opstarten van een lithiummijn duurt drie tot vijf jaar - de basis leggen voor de economische ontwikkeling van het land en dus voor werkgelegenheid. Maar de nieuwe rijkdom van Afghanistan kan ook de oorlog en de corruptie verder aanwakkeren. Voor de Amerikanen zelf is het rapport trouwens geen onverdeeld goed nieuws.

De eerste vraag die bij de Gentse hoogleraar Rik Coolsaet opkomt, luidt: 'Wie heeft baat bij het uitlekken van dit Pentagon-rapport?'. Zijn vermoeden dat het bewust werd gelekt, wordt gedeeld door Blake Hounshell van *Foreign Policy*. Op de website van het vermaarde magazine zette hij gisteren links naar websites, onder meer van de U.S. Geological Survey en van het Afghaanse ministerie van Mijnbouw, waarop deze informatie al drie jaar openbaar is. Hij staat dus uiterst sceptisch tegenover het tijdstip van het lek.

'Het uitlekken van dit rapport maakt het er voor president Barack Obama zeker niet gemakkelijker op',

zegt Coolsaet. 'Het verhaal zal ongetwijfeld de samenzweringstheorieën nieuw leven inblazen. Net zoals beweerd werd dat de Amerikanen Irak zijn binnengevallen voor de olie, zal worden verkondigd dat ze in Afghanistan zijn voor de grondstoffen. En de VS zullen het moeilijk hebben de wereld van het tegendeel te overtuigen.'

Obama kondigde in december vorig jaar aan dat de Amerikaanse troepen in de zomer van 2011 zouden vertrekken. Volgens Coolsaet kan hij het zich nu niet langer veroorloven om dat niet te doen, zelfs al is de toestand in Afghanistan nog niet stabiel genoeg opdat de Amerikanen met opgeheven hoofd het land zouden kunnen verlaten.

Coolsaet maakt zich geen illusies over Afghanistan: 'Het land zal niet pro-Westers en niet democratisch zijn'. China, dat al een concessie verwierf voor de uitbating van een kopermijn in Afghanistan, zal meer willen. 'En China stelt geen eisen in verband met democratie.' Hij noemt China de 'lachende derde' in Afghanistan.

Ook India zal zich niet onbetuigd laten. 'Er zou een grote rivaliteit tussen India en China kunnen losbarsten', zegt Coolsaet. 'Hoe dan ook kunnen we de droom van een democratisch Afghanistan opbergen. Het Westen zal in Afghanistan snel buiten spel staan.'

Om de mijnbouw te ontwikkelen zijn er buitenlandse investeringen vereist, want Afghanistan kan dat niet op eigen houtje. En het zullen volgens Coolsaet wellicht niet de VS zijn die investeren, want daardoor zouden ze enorme imagoschade oplopen. Dus zullen de investeringen ongetwijfeld komen van China en India. 'Dit wordt een symbooldossier van de post-Westerse wereld.'

Maar kunnen Amerikaanse bedrijven het zich veroorloven om geen stuk van de koek binnen te halen? 'Kijk naar Irak. Daar is ook een open aanbesteding uitgeschreven voor de ontginning van de olie en Amerikaanse bedrijven zijn er bijzonder bekaaid afgekomen. Dat bewijst nog eens dat de bewering dat het een oorlog om olie was, niet juist is. Amerikaanse bedrijven zijn niet machtig genoeg om een Amerikaanse regering te dwingen om in Afghanistan te blijven als die dat om politieke redenen niet wil.'

(esn)